

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 166/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Z. M., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 16/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 2 T 114/1999) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2013 doručená sťažnosť Z. M., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 16/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 2 T 114/1999).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Dňa 2. 7. 1999 bola obžaloba Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota sp. zn. Pv 217/99 zo dňa 1. 7. 1999 pôvodne podaná na Okresný súd Rimavská Sobota. Veci bola pridelená sp. zn. 3 T/95/1999.

Na neverejnom zasadnutí senátu Okresného súdu Rimavská Sobota bolo dňa 30. 9. 1999 uznesením rozhodnuté, že predseda senátu celú trestnú vec Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3 T/95/1999 postupuje na spoločné konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Dunajská Streda...

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dňa 20. 6. 2000 uznesením sp. zn. Ndt/115/2000 rozhodol, že: I. Príslušným na vykonanie trestného konania je Okresný súd Rimavská Sobota, II. trestná vec obvineného A. S. a spoluobvinených (čiže aj sťažovateľa) sa odníma Okresnému súdu Rimavská Sobota a prikazuje sa na rozhodnutie Okresnému súdu Dunajská Streda. Toto uznesenie spolu so spisovým materiálom bolo dňa 10. 7. 2000 vrátené Okresnému súdu Dunajská Streda...

Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo dňa 29. 1. 2003, na ktorom Okresný súd Dunajská Streda uznesením rozhodol, že vec postupuje na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave ako vecne príslušnému...

Najvyšší súd SR dňa 13. 1. 2005 rozhodol uznesením sp. zn. 3 Ndt/19/2004, že príslušným na konanie je Okresný súd Dunajská Streda. Veci bola pridelená sp. zn. 2 T/16/2005.“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol, že na okresnom súde sa v priebehu rokov 2005 až 2007 uskutočnilo 23 hlavných pojednávaní, pričom na hlavnom pojednávaní 17. októbra 2007 bol vyhlásený rozsudok, proti ktorému podal jeho obhajca odvolanie. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) tak, že na neverejnom zasadnutí 24. februára 2009 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ poukázal na to, že po vrátení veci súdu prvého stupňa sa na okresnom súde v priebehu rokov 2009 až 2012 uskutočnilo ďalších 21 pojednávaní. Na pojednávaní 18. júna 2012 bol vyhlásený rozsudok, proti ktorému podal prokurátor a sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie.

Sťažovateľ dodal, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu vec nie je právoplatne skončená a navyše dosiaľ ani nebola predložená krajskému súdu. Zároveň argumentoval tým, že vec nie je ani skutkovo, ani právne zložitá a aj napriek tomu, že niektoré hlavné pojednávania boli odročené pre jeho neprítomnosť, nemožno toto jeho správanie považovať za také, ktoré by významným spôsobom prispelo k takmer štrnásťročnej dĺžke konania. Podľa názoru sťažovateľa doterajšie prieťahy v konaní okresného súdu boli spôsobené nielen jeho nečinnosťou, ale aj nesústredenou činnosťou, keď okresný súd viackrát neuznal svoju príslušnosť, v dôsledku čoho musel o tejto otázke rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky a taktiež aj krajský súd.

Sťažovateľ vyslovil názor, že o jeho trestnom obvinení nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté, a preto stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza, stále trvá.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„Právo sťažovateľa

- na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a

- právo na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru,

bolo postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní sp. zn. 2 T/16/2005, pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T/114/1999, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Dunajská Streda konal vo veci vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda vo veci sp. zn. 2 T/16/2005 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Dunajská Streda pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 15.000 eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal priet'ahy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 2 T 16/2005 (pôvodne pod sp. zn. 2 T 114/1999). Sťažovateľ nenamietal priet'ahy v odvolacom konaní.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa ústavný súd zistil, že na hlavnom pojednávaní okresného súdu bol 18. júna 2012 vyhlásený rozsudok, proti ktorému sa sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu odvolal. Na základe toho bol spis 14. januára 2013 predložený krajskému súdu. Predmetná trestná vec je na odvolacom súde vedená pod sp. zn. 5 To 3/2013, pričom o odvolaní nebolo dosiaľ rozhodnuté.

V súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08, III. ÚS 207/2011) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, III. ÚS 109/2012).

Ako už ústavný súd uviedol, okresný súd v danej veci meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 2 T 16/2005 z 18. júna 2012. Vzhľadom na to, že proti rozsudku sa odvolal aj sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu, bol spis 14. januára 2013 predložený krajskému súdu, kde sa v súčasnej dobe nachádza. Sťažovateľ svoju sťažnosť pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom

okresného súdu (nie však krajského súdu) doručil ústavnému súdu 17. januára 2013, teda zjavne potom, ako okresný súd vo veci meritórne rozhodol a predložil spis odvolaciemu súdu.

Ústavný súd konštatuje, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd vo veci nekonal a za danej situácie už neovplyvňoval priebeh konania. Z tohto dôvodu bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vyhlásením rozsudku vo veci samej a predložením spisu krajskému súdu, a to pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Ústavný súd v tejto spojitosti poznamenáva, že proti namietanému porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa sťažovateľ mohol brániť podaním kvalifikovanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v relevantnom čase, hlavne keď okresný súd mohol ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom. Sťažovateľ však túto možnosť nevyužil.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2013